

Český jazyk – 7. třída

→ přepiš do sešitu

Pravopis

Holub_ zobal_ zrní. Chlapci se honil_ za pestrým_ motýl_. Přem_sl v_přáhl vol_ a odebral se s posl_ na V_šehrad. Nal_j čerstvou vodu Alíkov_. Nad rozkvetlou loukou poletoval_ pestrobarevný motýl_ a děti se snažil_ chytit motýl_ do sítiky. Rybář nesl k řece krab_c_ s červ_. Stál jsem na břehu rybníka a pozoroval jsem, jak staří čáp_ krm_ mladé čáp_.

Skladba - podmět a přísudek

Podmět

- ptáme se 1. a 5. pádem

= základní větný člen

- zkratka *po*

- vyjádřen podstatným jménem a zájmenem nejčastěji, mohou být i jiné slovní druhy

- vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný

Vedlejší věta podmětná

- ptáme se otázkou „kdo, co“ a větou řídící

- je uvozena zájmeny „kdo, co“ nebo spojkami „že, aby, kdyby, jak“

– př. Zajímá mě to, co mi vypráví děda. / Překvapila nás, jak včera utekla. / Je jasné, že to kolo rozbil.

Přísudek

- zkratka *př*

- vyjádřen nejčastěji slovesem

= základní větný člen

- může být slovesný, jmenný se sponou, jmenný beze spony

- sponová slovesa: být, bývat, stát se, stávat se

Přísudek slovesný složený

- z určitého tvaru způsobového slovesa a infinitivu slovesa významového (způsobová slovesa – moci, smět, musít, mít) nebo z fázového slovesa a infinitivu slovesa významového (fázová slovesa: začít, začínat, přestat, přestávat, zůstat, zůstat)

- př. Máš to udělat hned teď. / Zůstaňte stát před školou.

Určete ve větách přísudky

Byl jednou jeden král.

Snad tomu už začíná rozumět.

Bavilo tě dívat se na ten film?

Naší kočce se líbí ležet u kamen.

Vedlejší věta přísudková

- jmennou část přísudku jmenného se sponou můžeme vyjádřit touto větou

- př. Já nejsem závistivý. – věta jednoduchá

X Já nejsem ten, kdo závidí. – vedlejší věta přísudková

Jana není z těch, kdo se bojí. / Kdo se bojí, nesmí do lesa.

Souvětí s vedlejší větou přísudkovou vyjádří větou jednoduchou

Lucka je taková, že všechny kritizuje.

Já nejsem ten, kdo závidí.

Podmínky jsou takové, aby vyhovovaly všem.

Malování mu bylo tím, čím je jinému zábava.

Větný rozbor

Maminka i teta nakupují u známého zahradníka čerstvou zeleninu.

1. Urči slovní druhy.
2. Najdi podmět a přísudek.
3. Podmět je jaký?
4. Urči mluvnické kategorie „zeleninu, u známého, nakupují“
5. Urči antonymum ke slovu „čerstvou“.
6. Napiš alespoň tři slova podřazená ke slovu „zelenina“.